

Hírek a börtönvilágból

A bűncselekmények és a fogvatartottak számának összefüggései Spanyolországban

Spanyolországot az egyik legbiztonságosabb országnak tartják Európában, mivel ezer lakosra 43,6 bűncselekmény jut. Ez az szám például háromszoros Svédországban, kétszeres az Egyesült Királyságban. Ugyanakkor Spanyolországban 100 ezer lakosra 166 fogvatartott esik, ami igen magas szám, hiszen Nagy-Britanniában 153, Portugáliában 104, Franciaországban 96 Olaszországban 92 a fogvatartotti ráta.

Még nagyobb aránytalanság figyelhető meg a spanyol tartományok közül Galíciában. 2008-ban Galíciában ezer lakosra 26,8 bűncselekmény jutott, csak Aragóniában, Asztúriában és Navarrában voltak jobbak a közbiztonság mutatói. A tartomány azonban jelentős börtönpopulációval rendelkezik: 2009 júliusában 5 228 főt regisztráltak. 2008-ban Galíciában 187 fogvatartott jutott 100 ezer lakosra, ez az ötödik legrosszabb mutató a spanyol tartományokat tekintve.

További aggodalomra ad okot, hogy Galíciában 2008-ban 12,4%-kal növekedett 2007-hez képest a fogvatartottak száma, míg ez az emelkedés országos viszonylatban csak 4,4%-os volt. Galícia tartományban különösen a Teixeiro büntetőintézet és Pontevedra város börtöne számít túlszűfoltnak.

Forrás: Masificación penitenciaria en Galicia pese al bajo índice de criminalidad. Angel Orgaz, Antonio Fidalgo. El Correo Gallego, 2009. 08. 17.

Börtönépítési tervek Pennsylvania államban

Pennsylvania államban, Harrisburghban négy új börtönépület felépítését tervezik rekordidő alatt. A projektre 800 millió dollárt (160 milliárd forintot) fognak fordítani.

Az állam büntetés-végrehajtásért felelős minisztere, Jeffrey A. Beard kihangsúlyozta, hogy a legfontosabb cél, hogy biztonságos és humánus büntetés-végrehajtási intézeteket hozzanak létre. Pennsylvániában a 27 állami intézet befogadóképessége 43 200 fő, de jelenleg a fogvatartotti létszám ennél magasabb: 50 957 fő.

A négy intézet egyenként 2 000 fogvatartott elhelyezésére lenne alkalmas. Két intézet a Graterford Börtön tulajdonában álló földterületen állna Montgomery megyében, a másik kettő pedig a Fayette megyei büntetőközpont mellett helyezkedne el.

A sürgős lépések megtételére többek között azért is szükség van, mert az állam még 2005-ben eladta a Greene megyében található waynesburgi intézetet, mely döntés később – a börtönnépesség növekedésével – kedvezőtlen helyzetet teremtett.

Forrás: Pa. grapples with growing prison needs by Mario F. Cattabiani. Philly News, 2009. 08. 07.

Nemzetközi börtön-egészségügyi konferencia Madridban

2009. október 29. és 31. között Madridban rendezik meg az „Egészség és börtön” című nemzetközi konferenciát, amelynek központi témája a büntetés-végrehajtási intézetekben megjelenő betegségek és egészségügyi problémák kezelése.

A tanácskozás keretében a börtönök egészségügyi szolgálatait, illetve azok szolgáltatásait állítják középpontba, a HIV, a hepatitisz C, a tuberkulózis, a drogfüggőség és ez utóbbival összefüggő mentális betegségek megelőzése és kezelési lehetőségei – továbbá az influenzajárványok kialakulásának megelőzése a börtönpopuláció körében – is kiemelten fontos témakörök lesznek.

A konferenciára elsősorban orvosokat, pszichológusokat, szociális munkásokat, kutatókat, büntetés-végrehajtási szakembereket várnak. A rendezvény szervezői között találjuk – többek között – az Egészségügyi Világszervezet, a WHO Európai Irodáját, a spanyol Egészségügyi Minisztériumot és Belügyminisztériumot, az ENSZ Kábítószerügyi és Bünmegelőző Hivatalát, az AIDS Kelet-Nyugat Alapítványt, a KNCV Tuberkulózis Alapítványt, az Európa Tanács Pompidou Csoportját, valamint a Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontját.

Forrás: Conferencia internacional sobre salud y prisión. Sociedad Española de Sanidad Penitenciaria, 2009.

Az öngyilkosságok számát igyekeznek csökkenteni a franciaországi börtönökben

Franciaország számos intézkedést kíván bevezetni annak érdekében, hogy csökkenjen az öngyilkosságok száma a büntetés-végrehajtási intézetekben. A franciaországi helyzetet összehasonlítva a spanyolországi és olaszországi statisztikákkal, megállapítható, hogy az utóbbi két országban negyedannyi öngyilkosságot jelentettek a börtönszolgálatok.

Michèle Alliot-Marie igazságügyi miniszter az orleans-i büntetőközpontban tett látogatását követően kijelentette, hogy a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a börtönnépességből kiszűrjék a pszichésen sérülékeny fogvatartottakat, és gondoskodjanak a biztonságukról.

Az öngyilkosságok megelőzése érdekében szükség lesz szétválaszthatatlan takarók, lepedők és pizsamák beszerzésére, és a jövőben kerülni kell a gyúlékony matracok használatát.

Az OIP (Observatoire International des Prisons – Börtönök Nemzetközi Megfigyelő-szervezete) statisztikai adatai szerint 2007-ben 96, 2008-ban 115, 2009 első félévében eddig 88 öngyilkosságot követtek el a francia börtönökben.

Forrás: Francia establece una serie de medidas para evitar los suicidios en prisiones. La Verdad, Staff report, 2009. 08. 19.

Szekrények cseréje egy connecticuti börtönben

Az 1995-ben Somersben megnyílt Northern Büntetőintézet kénytelen volt lecserélni a fém öltözőszekrényeket biztonságosabb, műanyagból készült változatra.

Az intézet 290 cellájának mindegyikét érinti a változás, mivel a jövőben az elítéltek biztonsága csak így tartható fenn. A korábban használt szekrények könnyebben eltávolítható fémrészeit a fogvatartottak arra használták fel, hogy késeket készítsenek belőlük. Az intézet gazdasági osztálya jelezte, hogy egy-egy új szekrény 22 dollárba (4 500 forintba) került, ami az illetékesek szerint kedvező árnak számít.

Forrás: State replacing metal lockers with plastic ones at Somers Prison by Shawn R. Beal. Hartford Courant, 2009. 09. 11.

A munkáltatás lehetőségei egy spanyol tartományban

Cordoba Munkáltatóinak Szövetsége látogatást tett a tartomány büntetés-végrehajtási intézeteinek munkáltatást végző munkahelyein. A szakemberek megállapították, hogy a hulladék újrahasznosítás, a faáru-feldolgozás, a fémipar, bizonyos mezőgazdasági szektorok, az ékszerkészítés és az egyéb művészi színvonalú termékek gyártása elegendő munkalehetőséget ad a fogvatartottaknak. A szakemberek ugyanakkor elemzik a termelés hatékonyságát, valamint kiértékelik azt is, hogy a munkavállalók a megszerzett gyakorlatuk révén mekkora esélyekhez és fizetéshez juthatnak a szabadlábra kerülésüket követően.

Forrás: La Confederación de Empresarios de Córdoba visita los talleres de la cárcel. Diario Cordoba, 2009. 07. 29.

Fotóalbum-gyártó műhely egy osztrák börtönben

Az ausztriai Stein intézet elítéltelei különféle műhelyekben tevékenykedhetnek, a börtön igyekszik a későbbi megélhetésüket biztosító továbbképzéseket nyújtani számukra. A fogvatartottak ECDL számítógép-kezelői tanfolyamon vehetnek részt, a bővebb informatikai ismeretekkel rendelkező haladók pedig megtanulhatják a weboldal-szerkesztést és -fejlesztést. Lehetőség adódik olyan szakmák elsajátítására, mint a könyvkötészetet, papírgyártás, de a fogvatartottak tanulhatnak pincérnek, szakácsnak vagy ácsnak is.

Az intézet kreatívabb, kézügyességgel bíró elítéltelei számára fotóalbumokat gyártó műhely nyílt meg, ahol A5-ös, A4-es, A3-as formátumú díszes albumokat készítenek. A művészi színvonalat elérő bőr- vagy papírkötésű tárgyakat a börtönön kívül értékesítik: az albumok ára 35 és 90 euró (9 és 25 ezer forint) között mozog.

Forrás: Produkte Lederwaren Wien-Mittersteig. Broschüre Unternehmerarbeiten, 2009.

A brit „Ötletek” projekt megvalósulása

Az „Ötletek” projekt egyik menedzsere, Helen Streeter szerint bátorítani kell azokat a kezdeményezéseket, amelyek az elítéltek vagy a börtönszemélyzet javát szolgálják. A legjobb pályázatok minimum 500 font (150 ezer Ft) és maximum 5 000 font (1 millió 500 ezer forint) támogatást kapnak a tervek kivitelezéséhez.

A projektet egy jótékonyági alapítvány, a Charles Dunstone Charitable Trust finanszírozza, és a Media for Development Unlimited (Média a Fejlesztésért Kft.) működteti.

A projekt legelső sikerei közé tartozott a wandsworth-i „Házi feladat klub” létrehozása, amelyet 3 000 fontos (900 ezer forintos) költséggel valósítottak meg. A kezdeményezés célja az, hogy a fogvatartottak a gyermekeikkel való kapcsolattartás során minél tartalmasabban tudják eltölteni az időt. A „házi feladat” elnevezés nem véletlen, hiszen a programban résztvevő elítéltek, akik egyben szülők is, akár az iskolai feladatok megoldásához és ellenőrzéséhez is segítséget kaphatnak.

Egy másik jelentős eredmény szintén a wandsworth-i büntetés-végrehajtási intézethez köthető, ahol oktató DVD-t készítettek a börtönszemélyzet újoncainak kiképzéséhez. A film készítői tervük megvalósításához 4 000 fontot (1 millió 200 ezer forintot) kaptak. Az elkészült DVD-t a Brixtoni Börtön is átvette, és alkalmazza a kiképzésben.

Jelenleg az „Ötletek” projekt kilenc brit börtönben (Belmarsh, Brixton, Downview, High Down, Latchmere House, Send, Standford Hill, Wandsworth, Wormwood Scrubs) működik.

Forrás: Ideas Project. Prison Service Magazin, 2009. február-március.

„Kulcs a jövőhöz” program

León-Castilla tartomány nyolc büntetés-végrehajtási intézetében párhuzamosan indul el 2009 novemberétől a „Kulcs a jövőhöz” nevű – számítógépes ismereteket nyújtó – oktatási program. A kezdeményezéshez az érintett börtönök elítélteinek 20%-a tud csatlakozni.

Biztonsági okokból megakadályozzák a számítógépeken, hogy a fogvatartottak visszaélhessenek az internet nyújtotta lehetőségekkel. A programot az Observatorio Regional de la Sociedad de la Información (Információs Társadalom Regionális Megfigyelőközpontja) működteti, amely a legutolsó hivatalos jelentésében szintén beszámolt a témához kapcsolódó terveiről.

Forrás: Ocho centros penitenciarios con reclusos que «teclean» futuro. J. G. Abc, 2009. 08. 01.

Könyvek a börtönben

A fogvatartottak számára a könyvekhez jutás egyben a külvilággal való kapcsolattartás egyik formája. Az amerikai büntetés-végrehajtási intézetek igyekeznek könyvtáraik kínálatát különböző módokon bővíteni. A Philadelphia állambeli Marienvilleben található Forest Állami Büntetőintézet vezetése is mindent megtesz annak érdekében, hogy az elítéltek minél több, az igényeiknek megfelelő könyvhöz jussanak. Az intézet fogvatartottjai a „Könyvek a rácson át” szervezetet is megkereshetik speciális kéréseikkel.

Az önkénteseket foglalkoztató civil szervezet szívesen fogad el bárkitől könyvadományt. Tim Dunn, aki a kezdetektől aktív résztvevője volt a programnak, elmondta, hogy ma már gyorsan és szervezeten jutnak el a kért könyvek a fogvatartottakhoz, akikről havonta mintegy 1500 kérés érkezik hozzájuk.

A különféle témájú regényeken kívül nagyon keresettek szótárak és a középiskola befejezéséhez szükséges tankönyvek.

Forrás: Help for prisoners looking to turn a new page by Wallace McKelvey. Philadelphia Inquirer, 2009. 08. 14.

Új börtönkönyvtár az olaszországi Padovában

Az „Olvasás és dokumentáció a börtönben” nevű projektnek köszönhetően a padovai büntetés-végrehajtási intézetben az elítéltek 2009 tavaszától modern könyvtárat látogathatnak. A kezdeményezést Veneto tartomány finanszírozta.

Az új könyvtár állományát a magánszemélyek adományai is gyarapították, illetve önkéntesek is közreműködtek a gyűjtemény létrehozásában. A könyvtár katalógusait az Isis-Winlride szoftver segítségével érhetik el az olvasók.

Forrás: Padova, una nuova biblioteca per i detenuti. Vita, 2009. 03. 19.

Sakkozó elítéltek a németországi Rottweilben

A németországi Baden-Württemberg tartományban található büntetés-végrehajtási intézetben rendszeres esti időtöltéssé nőtte ki magát a sakkozás. A sakktáblát és a bábukat a fogvatartottak maguk készítik. Egyesek a kenyér belsejének felhasználásával gyúrnak figurákat. Egyébként az elítéltek szabadidejükben könyvtárba mehetnek, és természetesen sportolhatnak is, mindazonáltal szükség lenne a lehetőségek kibővítésére. A fogvatartottak a pihenő idejükben egy katolikus gyülekezetbe is járhatnak, és lelki támaszt kereshetnek.

Sokak szerint az intézet néhány évtized múlva nem fog megfelelni az új követelményeknek. A főépület a börtön legrégibbi része, 1861-ben emelték, a többi részt pedig később építették hozzá. Tervek születtek arra nézve, hogy új, modern épülettel egészítsék ki, vagy akár végleg helyettesítsék a már meglévő börtönt. Egy új intézetben az elítéltek számára sokféle lehetőség nyílna a továbbképzésre és a szabadidő más formában történő eltöltésére is.

Forrás: Häftling baut Schachspiel aus Abendbrot. DPA, Ärzte Zeitung, 2009. 07. 16.

Gospel kórusok fellépése a börtönökben

Idén májusban Arizona állami börtöneiben lehetőséget adtak az intézetek vezetői, hogy gospel kórusok tartsanak előadásokat.

Az Egyesült Államokban nem egyedi jelenségről van szó. A börtönök kápolnáiban gyakran maguk az elítéltek is próbálkoznak ennek a zenei irányzatnak a művelésével. Az Észak-Amerikai Reformált Keresztény Egyház magazinja 2005. szeptemberében az „Egyház a rácsok mögött” c. cikkében is foglalkozott a zene és a gospel börtönbeli jelentőségével.

A gospel bibliai témákat feldolgozó, zsoltárokon vagy evangéliumi történeteken alapuló, eredetileg szöveggel énekelt zene, elhangozhat nem vallásos jellegű rendezvényeken is, hiszen közösségi zenei műfajról van szó. A gospel ma már ismert Európában is, bár könnyedsége ellenére nehezen honosodik meg.

A gospel zenéjében előtérbe kerülnek a vokálok. Éneklés közben az egyén számára lehetőség nyílik arra, hogy pár pillanatra figyelmet kapjon, és kiemelkedjen a tömegből. A modern zenei irányzatok, mint például a blues és a jazz elemeinek megjelenése a dalok témájának könnyebb megértését eredményezik.

A kórus tagjai a műveket olyan átéléssel tudják tolmácsolni, hogy a nézőtérén nehéz kívülállónak maradni. A felszabaduló spirituális energia révén a hallgatóság is felszabadultabb lesz. Az arizonai börtönök vezetői szerint ez a zenei irányzat jótékony hatással van a börtön falai között a jövőre sokszor szorongva gondoló elítéltekre.

A fentiekhez hasonló kezdeményezés 2007 augusztusában egy olaszországi börtönben is megvalósult, amikor az Ancient Soul nevű kórus tartott előadást a Larino intézetben. A börtön vezetése az előadás megtartását azért engedélyezte, mert a műfaj lényege a vallásosságban és a hit emberi lelket és közösséget összetartó erejében rejlik.

Forrás: Spettacolo di gospel al carcere di Larino. Giuseppe Stirni. Tempo, 2007. 01. 19. – Sharing the gospel in Arizona prisons by Roy Lormis. Arizona News, 2009. 05. 06.

Tánctanulás egy angol börtönben

A latin táncok közé sorolható salsára tanítják a rabokat egy angol börtönben. A Preston közelében található Kirkham fegyház elítélteji szerdánként az egyik társuktól vesznek táncórákat. A fogvatartottak nagy kedvet éreznek ahhoz, hogy az utóbbi időben legdivatosabb táncstílussal, a salsával ismerkedjenek meg.

Természetesen a szabadidő eltöltésének más formája is biztosított a börtönben, lehet bowlingozni, biliárdozni. Jelenleg egy kisebb golfpálya kiépítését is elkezdték.

Az intézet vezetősége szívesen ad teret a belső feszültséget oldó és harmóniát teremtő szabadidős tevékenységeknek, mivel ezek szemmel láthatóan kedvező hatást gyakorolnak a fogvatartottak közérzetére.

Forrás: Criminals are being given exotic salsa dancing classes in prison by John Kay, Rhodri Phillips. The Sun, 2009. 08. 06.